

Zlato(kopové)

dvouschůzková hra

Adéla Nováková

T.K. Draci Roztoky
2017

Úvod

Obsahem mé plackovací práce je dvou schůzková hra, kterou jsem vymyslela pro náš oddíl k celoroční hře Zlatokopové. Práce může být inspirací pro vedoucí ostatních oddílů, jako námět na poněkud netradiční aktivitu.

Hra není příliš složitá ani organizačně náročná, zato její příprava zabere hodně času. Je koncipována jako dvouschůzková tzn., že je rozdělena na dvě části, mezi kterými je týden. Každá část trvala cca hodinu a půl (doba trvání naší schůzky) včetně vysvětlování pravidel na začátku první části. Hra byla vymyšlena k celoroční hře Zlatokopové, proto je na následujících stránkách popsána vzhledem k tomuto tématu. Jde však převést i na témata jiná, stejně tak je možno hrát více týdnů než jen dva, případně mezi nimi mít menší časový odstup.

Práce je členěna do 4 kapitol, z nichž některé mají podkapitoly. Nejprve se věnuji pravidlům, poté realizaci – tedy tomu, jak hra vypadala, když jsme ji hráli s oddílem, následuje stručná kapitola o výsledcích a ve čtvrté kapitole jsou popsány věci, které jsem měla původně v pravidlech, ale které jsme pak z různých důvodů pozměnili a věci, které by šly udělat lépe nebo by bylo dobré jim věnovat více času v přípravě hry. Na konci práce jsou 3 přílohy – seznam úkolů, tabulka s výsledky pro vedoucí a obrázky zlata, obrázek k výrobně č. 12 a básnička k výrobně č. 3 na druhý týden. Rovněž je přiložena mapa s rozmístěním jednotlivých výroben pro lepší představu o hracím prostoru.

Pravidla

Děti jsou v roli zlatokopů a jejich úkolem je vytěžit a následně zpracovat, co nejvíce zlata. Zpracovávání zlata je základní myšlenkou hry a probíhá v 5 fázích, přičemž zlato v každé fázi má nějakou hodnotu:

1. surové zlato - 1
2. vytěžené zlato - 2
3. zlatý prášek - 3
4. zlatá cihlička - 5
5. zlatá mince - 7

Jednotlivé fáze se odehrávají ve výrobnách zlata. Ty jsou rozmístěny v určitém území (v našem případě to byla část města Roztoky). Každá výrobná se nachází v nějaké fázi zpracování zlata a má přidělený úkol. Ty jsou odstupňovány podle fází – výrobná v první fázi má úkol nejjednodušší, výrobná ve čtvrté fázi má úkol nejtěžší. Úkoly by měli být v každé fázi zhruba na stejné obtížnosti. Na každý týden je jiná sada úkolů. Hodnota zlata s každou fází stoupá. Výroben s vyššími hodnotami je méně, než výroben s hodnotami nižšími.

Děti jsou rozděleny na skupiny, přičemž každá skupina hraje sama za sebe. Vyhrává skupina, která bude mít po ukončení hry největší jmění. Skupiny mohou obcházet výrobny v libovolném pořadí. V příloze 1 a na mapě jsou výrobny očíslovány, ale čísla slouží jen pro lepší přehlednost hry.

Na každém stanovišti je umístěna obálka s obrázkem zlata v dané fázi (viz příloha 3). Skupina přijde na stanoviště a má dvě možnosti:

1. Splní úkol a vezme si obrázek. Tím je pro ni daná výrobná vyčerpána a nemohou ji v průběhu hry již více navštívit.
2. Skupina přijde na stanoviště, splní úkol, ale obrázek si nevezme a počká si týden, než zlato poskočí do následující fáze. Zpracování zlata trvá týden v každé fázi.

Obě možnosti jsou pro každou skupinu individuální. Např. pokud žlutá skupina splní na stanovišti úkol a vezme si zlato, neznamená to, že zelená skupina již úkol plnit nemusí. Stejně je to i u bodu dva. Nebo naopak pokud se žlutá skupina po splnění úkolu rozhodne týden počkat, neznamená to, že zelená po jeho splnění musí rovněž týden čekat. Každá skupina si volí svoji strategii nezávisle na ostatních a sama se rozhoduje, kde bude čekat a kde ne.

Skupina se rovněž může rozhodnout, že na daném místě plnit úkol vůbec nebude. V takovém případě žádné zlato nezískává, ale pokud si své rozhodnutí rozmyslí, smí se na stanoviště vrátit.

Realizace

Před začátkem hry

Jakožto strůjce a organizátor této hry, jsem ji musela před samotným začátkem připravit. Příprava nebyla až tak složitá, zato byla hodně časově náročná. Musela jsem vyrobit dvě sady otázek, přičemž některé otázky (např. šifry) musely být v sadě čtyřikrát, aby každá družina měla svou a mohla si do ní psát. K tomu patřilo vyrobit i čtyři tabulky se správnými odpověďmi a přesnou lokací vyroben pro vedoucí. Dále bylo nutné vyrobit kartičky s obrázkem zlata. Ty jsem vytiskla černě na žlutou čtvrtku.

V den schůzky bylo nutné rozmístit popsané obálky s kartičkami a instrukcemi pro daný úkol na místa vyroben. Přizvala jsem si k tomu jednoho vedoucího na pomoc, ale stejně nám to zabralo asi 2 hodiny.

Hra

Děti v našem oddíle jsou rozděleny na čtyři družiny – červená, modrá, zelená a žlutá. Hráli jsme na ve městě na území zhruba o rozloze XY. S každou družinou šel kvůli bezpečnosti jeden či více vedoucích. Jejich úkolem bylo pouze dohlížet na bezpečnost, hraní fair-play a kontrolovat správné odpovědi (viz příloha 2), případně mohli družině pomoci s orientací v mapě. Naopak nesměli nijak

pomáhat při plnění úkolů či domlouvání strategie.

Každá družina dostala mapu Roztok (= herního území), ve které byly zakresleny jednotlivé výrobní. U každé výrobní bylo číslo, které značilo, v jaké fázi se zlato v dané výrobně právě nachází. Na mapě byla rovněž vyznačena naše klubovna, u které jsme vždy začínali a končili.

Nejdříve jsme si společně vysvětlili pravidla a zodpověděli dotazy. Zabralo to asi půl hodiny, takže do konce schůzky, tedy času vyhrazenému na hraní hry, zbývala pouze hodina, během níž ještě děti rozmýšlely strategii. To však příliš času nezabralo, spíše rychle vyběhly do ulic a strategii neřešily vůbec nebo se domlouvaly během cesty. Většinou si ve výrobních nižších hodnot braly zlato rovnou a ve výrobních vyšších hodnot si zlato naopak nechávaly do dalšího týdne.

V celém území bylo rozmístěno 15 výroben, přičemž 5 jich bylo v první fázi, 5 ve druhé, 3 ve třetí a 2 ve čtvrté. V poslední fázi nebyla žádná, na tu si děti musely počkat do dalšího týdne. Celková trasa, která vedla přes všechny výrobní, měřila 5 km.

Po skončení první části

Hru jsme přerušili cca v sedm hodin večer, kdy nám pravidelně končí schůzka a na kdy byl domluven sraz u klubovny. Vybrala jsem od dětí mapy a od vedoucích papíry s odpověďmi a vše jsme nechali v klubovně, aby se nám to přes týden nezatoulalo.

Po skončení schůzky jsem musela opět oběhnout všechna místa a sesbírat předtím rozmístěné věci. Šlo to o něco rychleji, ale stejně jsem tím strávila asi hodinu.

Druhá část

Další týden jsem si zopakovala rozmístění výroben. Bylo to o něco složitější než předešlý týden, jelikož ke každé výrobě se muselo umístit zlato ve dvou fázích (v původní fázi a v posunuté fázi).

Sešli jsme se opět všichni u klubovny, rozdali věci a počkali 5 – 10 minut na opozdilce. Samotná hra šla tento týden rychleji, jelikož děti (i vedoucí) už znaly pravidla a věděly, kam musí jít.

Chvilku před sedmou jsme se opět sešli u klubovny, kde jsme společně s ostatními vedoucími rychle spočítali výsledky a vyhlásili vítěze, kteří dostali odměnu ve formě čokoládových zlatých mincí.

Potom mě opět čekalo sebrání všech našich potřeb rozmístěných po městě.

Výsledky

Žádné skupině se nepodařilo obejít všechny výrobní, ale to bylo záměrem. Přesto jich vítězná skupina obešla celkově 11, což mě překvapilo. Druhá obešla výroben 8 a třetí a čtvrtá shodně 7, ale po součtu hodnot zlata měly rozdílné výsledky. První dvě skupiny navštívily v první části hry obě výrobní s nejvyšší hodnotou, přičemž si zlato nechaly do dalšího týdne. Zbylé dvě skupiny

navštívily první týden každá po jedné a zlato si rovněž nechaly do dalšího týdne, kdy jedna ze skupin navštívila ještě druhou výrobnu s hodnoutou zlata 5. Co se týče ostatních výroben, tak tam už to bylo u každé skupiny jinak, podle toho, co měla cestou, či jak si naplňovala cestu.

Změny oproti původnímu plánu a co by šlo udělat lépe

Změny oproti původnímu plánu

Můj původní plán byl, že by hra začala u klubovny, ale nekončila by tam. Tedy že by každá skupina skončila na jiném místě, odkud by pak děti šly domů. Druhý týden by se pak sešli na tom místě, kde se předchozí týden rozloučili. Výhodou tohoto by bylo uspořené času, který děti strávily chozením od klubovny k vyvolené výrobně nebo naopak na konci schůzek od výroben ke klubovně. Protože na tuto cestu si museli vyhradit čas, aby nepřišly pozdě.

Nevýhodou tohoto prvku je, že děti, které si jezdí či chodí vyzvedávat rodiče, by nikdo vyzvednout nemohl, jelikož by nevěděl, kam má přijít. Druhý problém by nastal v případě, že by někdo nepřišel na první schůzku, ale přišel by na druhou, což by znamenalo, že by přišel normálně před klubovny, kde by ovšem nikdo nebyl. To by se dalo vyřešit buď napsáním informací o probíhající hře na stránky oddílu (avšak hrozí, že si to ne všichni přečtou) nebo tím, že by nějaký vedoucí měl v klubovně alternativní program, což by byla škoda jak pro dítě, tak pro vedoucího. A konečně poslední nevýhodou by bylo, že bychom přišli o společné tradiční kolečko a oddílový pokřik, kterým se uzavírá každá naše akce. Z těchto důvodů jsme se rozhodli pro začátky a konce každé části hry u klubovny.

Druhá věc, kterou jsme předělali, bylo pravidlo jedné odpovědi. To znamenalo, že skupina má na zodpovězení otázky (= úkolu) jen jeden pokus. Toto pravidlo jsme zrušili až v průběhu hry, kdy se některým vedoucím jejich skupinek zželelo a dovolili jim hádat vícekrát. Nakonec jsme tedy povolili, že mohou hádat 3x. Osobně bych pravidlo jedné odpovědi nechala, protože si myslím, že by pak děti musely více přemýšlet, ale byla jsem přehlasována.

Co by šlo udělat lépe

První věcí, která by šla dle mého názoru udělat lépe, byla podoba zlata ve všech fázích. Pokud by se místo kartiček s obrázky použilo něco jiného, zvýšilo by to atraktivitu hry. Nevýhoda je, že shánění věcí by zabralo více času než pouhé vytisknutí obrázků.

Druhou věcí je čas. Určitě to chce delší hrací dobu než hodinu a půl, co jsme hráli my. Zvlášť na tu první část, kdy se ještě během toho vysvětlují pravidla a děti se musí zorientovat v herním prostoru a vymyslet strategii, je to málo. Myslím si, že ideální by bylo hrát 2 – 2,5 hodiny. Délce času je samozřejmě nutno přizpůsobit počet výroben, vzdálenosti mezi nimi nebo náročnost úkolů.

Dobré je rovněž uvědomit si, v jakém období se hra hraje. My jsme např. hráli na začátku září, kdy se začíná mezi šestou a sedmou hodinou večer už stmívat, takže by bylo vhodné, kdyby děti měly čelovky, protože ač jsme hráli ve městě, veřejné osvětlení nebylo vždy dostačující. Bohužel toto opatření nikoho z nás nenapadlo, takže to děti musely zvládnout bez nich. Také to šlo.

Příloha 1

Výrobna č. 1

Surové zlato → Vytěžené zlato

Přejděte ulici za pomoci:

4 členové – 3 nohy a 1 ruka

5 členů – 4 nohy a 2 ruce

6 členů – 4 nohy a 3 ruce

7 členů – 5 nohou a 3 ruce

Výrobna č. 2

Surové zlato → Vytěžené zlato

Sečtěte čísla popisná v této ulici.

Výrobna č. 3

Surové zlato → Vytěžené zlato

Dojděte na první odbočku slepičím krokem. Jdete jednotlivě a jen do té doby, než vám dojde dech, přičemž děláte Hutututu... Poté vyráží druhý a jde zase jen do té doby, než mu dojde dech, ale smí se nadechnout i na místě, kde stojí předchozí člen. Pokud vám dojdou členové dříve, než dosáhnete cíle, jde zase první.

Výrobna č. 4

Surové zlato → Vytěžené zlato

Trefte se do nejnižší rozsochy stromu. Máte na to tři pokusy.

Výrobna č. 5

Surové zlato → Vytěžené zlato

Jeden člen musí udělat stojku a vydržet v ní alespoň 10 vteřin. Ostatní mu mohou pomáhat.

Výrobna č. 6

Vytěžené zlato → Zlatý prášek

Máte za úkol zapálit oheň a máte k dispozici lín, svíčku, benzín, papír, slámu, černé uhlí, krabičku zápalek, kousek vaty a pryskyřici. Co zapálíte jako první?

Výrobna č. 7

Vytěžené zlato → Zlatý prášek

Co můžete chytit a nemůžete hodit?

Výrobna č. 8

Vytěžené zlato → Zlatý prášek

Jak to, že Číňané sní více rýže než Japonci?

Výrobna č. 9

Vytěžené zlato → Zlatý prášek

Kde vždycky včerejšek přichází až po dnešku?

Výrobna č. 10

Vytěžené zlato → Zlatý prášek

Některé měsíce mají 31 dnů. Kolik jich má 28 dnů?

Výrobna č. 11

Zlatý prášek → Zlatá cihlička

Pozorně se podívejte na písmena a přijděte na to, jaké písmeno tam chybí.

L _ B D K Č Ć S Z Ř L P

Výrobna č. 12

Zlatý prášek → Zlatá cihlička

Na obrázku vidíte několik prasátek v ohradě. Dokážete pomocí tří rovných čar rozdělit prasátka tak, aby bylo každé prasátko v samostatné ohradce?

Výrobna č. 13

Zlatý prášek → Zlatá cihlička

Máte tři krabice plné kuliček. Tyto krabice jsou označeny nálepkami: BÍLÉ, ČERNÉ, ČERNÉ A BÍLÉ. Tyto nápisy označují barvu kuliček, které jsou v krabicích. Jednoho dne se ale stalo, že vám někdo nálepky přemístí tak, že žádná není správně. Původní označení krabic víte. Pokud se nepodíváte do krabic, kolik nejméně musíte vytáhnout kuliček, abyste mohli dát všechny popisky správně.

Výrobna č. 14

Zlatá cihlička → Zlatá mince

Vyluštěte:

-. / .- / --- / -. / . // --- / -... / -.. / - / . / -.. / - / . // ... / -. / --- / ... / --- // .--- / . // --- / -... / -.. /

- / . / -.. / - / . / .-.-. ///

-Jára Cimrman

Výrobna č. 15

Zlatá cihlička → Zlatá mince

Vyluštěte:

Nápověda: badc

Ubedetl-iesnsžatioporuzěmctlemévuseímurenophcptívebůcein.c
eJtsiležesopukísetoporuzěmstbopěcoohípetecýlevmsrÍ.

O týden později...

Výrobna č. 1

Surové zlato → *Vytěžené zlato*

Sečtete č.p. Na celém náměstí.

Výrobna č. 2

Surové zlato → *Vytěžené zlato*

Přeneste určený počet lidí k nejbližší křižovatce.

Počet členů ve družince	Počet přenášených členů
4 členové	2 členové
5 členů	2 členové
6 členů	3 členové
7 členů	4 členové

Výrobna č. 3

Surové zlato → *Vytěžené zlato*

Žabáky se dostaňte na konec ulice, ale... Jdete po jednom a na každého žabáka musíte říci jedno slovo z textu. Když to spletete, nastupuje druhý člen. Ten začíná skákat žabáky od místa, kde se zastavil předchozí člen, ale text odříkává od začátku. Pokud vám nevystačí členové, nastupuje zase první s tím, že pokračuje v odříkávání tam, kde on sám před tím přestal. Ostatní členové nesmí skákajícimu napovídat. Text může mít u sebe a učit se ho pouze člen, který bude skákat. Tzn. Člen, který buď ještě neodstartoval nebo, který půjde znovu.

Výrobna č. 4

Surové zlato → *Vytěžené zlato*

Pomocí tenisáku zazvoňte.

Výrobna č. 5

Surové zlato → *Vytěžené zlato*

Najděte barák s č.p. 544.

Výrobna č. 6

Vytěžené zlato → *Zlatý prášek*

Šejk měl dva syny. Na smrtelné posteli jim pověděl, že dědictví získá ten z nich, jehož velbloud dojde do určeného města z oněch dvou velbloudů jako druhý. A tak se synové vydali z rodné oázy na cestu do města. Po třech dnech pomalého poflakování potkali na cestě moudrého starce. Když mu vylíčili své trápení, něco jim poradil. Oba okamžitě vyskočili na své velbloudy a uháněli k městu. Co jim stařec poradil?

Výrobna č. 7

Vytěžené zlato → *Zlatý prášek*

Co obletí svět a přesto zůstane v rohu?

Výrobna č. 8

Vytěžené zlato → *Zlatý prášek*

Co se vyskytuje jednou v minutě, dvakrát v každém momentě ale ani jednou v roce?

Výrobna č. 9

Vytěžené zlato → *Zlatý prášek*

V jedné zátocě, nedaleko od břehu, kotví loď. Ta má žebřík (který začíná i končí příčkou) jež se svou první příčkou dotýká vodní hladiny. Vzdálenost mezi jednotlivými příčkami je 20cm a žebřík má celkovou délku 180cm. Příliv zvedá hladinu rychlostí 15cm za hodinu. Za jak dlouho bude voda na třetí příčce shora.

Výrobna č. 10

Vytěžené zlato → *Zlatý prášek*

Spadne to do vody a vodou to ani nehne. Co je to?

Výrobna č. 11

Zlatý prášek → *Zlatá cihlička*

Jeden starý pán měl potíže se srdcem a tak navštívil lékaře. Ten mu řekl, že přišel v pravý čas, protože do druhého dne by už nepřežil. Doktor naštěstí věděl, jak pánovi pomoci a dal mu šest prášků – tři červené a tři modré. Také mu řekl, jak má prášky užívat. Hned si musí vzít modrý a červený. O půlnoci si také musí vzít modrý a červený. A následující den v poledne vzít zbylé dva. Prášky musí brát přesně na čas a vždy musí vzít pouze červený a modrý. Pokud by je nevzal, tak zemře. Pokud by jich vzal více, tak se předávkuje a zemře.

Pán si tedy hned vzal červený a modrý prášek a šel domů. Večer si nastavil budík na půlnoc. Nachystal si krabičku se čtyřmi posledními prášky a šel spát. O půlnoci ho probudil budík, ale k jeho překvapení nešla elektřina a on si nemohl rozsvítit. Neměl ani žádnou jinou možnost jak si rozsvítit jinak (svítilnou, svíčkou, sirkou, atd). Bohužel byly prášky naprosto stejné a lišily se pouze barvou. Hmatem je tedy rozeznat nemohl a nemohl si ani posvítit. Přesto vymyslel způsob, jak celou situaci vyřešit. Jak se mu podařilo přežít?

Výrobna č. 12

Zlatý prášek → *Zlatá cihlička*

Pokud hodíte správně bumerang tak se k vám vrátí. Dokážete ale hodit míček tak, aby se vám vrátil? Míček při tom nesmí do ničeho narazit, nesmí být k ničemu připevněný a nikdo jiný se ho nesmí dotknout.

Výrobna č. 13

Zlatý prášek → *Zlatá cihlička*

Kolik je teď hodin, pokud čas, který uplynul od poledne, tvoří třetinu času, který uplyne do půlnoci?

Výrobna č. 14

Zlatá cihlička → *Zlatá mince*

Složte jednu stranu Rubikovy kostky.

Výrobna č. 15

Zlatá cihlička → *Zlatá mince*

Vyluštěte:

Tajenka vodu z rýžovací pánve, zlato v ní totiž nebylo.

Pozn. Tato šifra byla dělána na míru našemu oddílu. Děti musely správně poskládat jména vedoucích podle určitého klíče a pak z nich vybrat daná písmena. Výsledek pak dával dohromady tajenku – *marně cmrndal*.

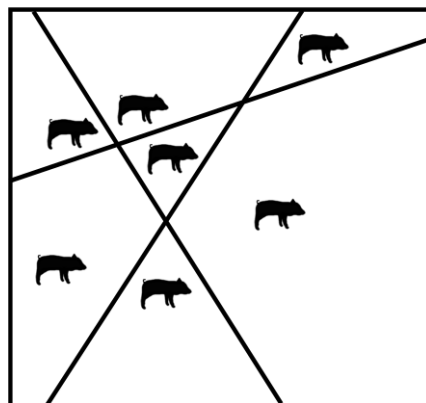
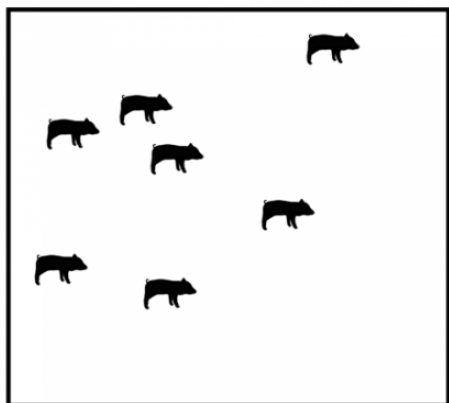
Příloha 2

Výsledky:

Číslo výroby	První týden	Druhý týden	Umístění výroben
1	X	973+450+265+262+263 +270+244+243+242+26 1+492+271+249+223+2 22+727+471= 6128	Školní náměstí
2	135+152+130+129+121+ 122+120 = 947	X	Kroupka
3	X	X	Ocásek od Palackého ul.
4	X	X	Kostel
5	X	Druhý po levé straně v ulici Jana Palacha.	Tyršovo náměstí
6	sírka	Stařec jim poradil, aby si prohodili velbloudy a tím pádem půjde o to, kdo na velbloudu toho druhého dorazí do města jako první, protože jeho velbloud tím pádem bude druhý.	Ulice Palackého
7	nemoc	poštovní známka	ul. Jana Palacha
8	Je jich více.	písmeno m	ul. Bráfova
9	ve slovníku	Nikdy, jak se zvedá vodní hladina, zvedá se i loď.	Na konci světlého pruhu vedoucího z ul. Třebízského
10	všechny	stín	ul. Jana Palacha
11	Ú jako únor	Vzal si od každého půlku.	Křižovatka ulic Obránců Míru a 17. listopadu

12	Viz níže	Stačí hodit nad sebe.	Nám. Jana Procházky
13	1 z původní černobílé krabice	Je 15:00.	Na konci ul. Puchmajerovy
14	Každé zbytečné slovo je zbytečné.	X	Křižovatka ulic Třebízského, Olbrachtova a Žirovnického
15	Budete-li se snažit porozumět celému vesmíru nepochopíte vůbec nic. Jestliže se pokusíte porozumět sobě pochopíte celý vesmír.		ulice Havlíčkova

Příloha 3

Píseň

A podle vod a podle cest
šuměly truchle topoly.
Rci, jaký lék na srdce jest,
když vzpomínka je rozbolí?

Kraj rodný s nocí hovoří
v tvém srdci - znáš ten stesk a žal?
Kol tebe les a pohoří.
Oh, komu by ses zpovídal?

A ženy s květy kolem jdou
a smutné písně zpívají
a ve tvou duši ubohou
marnosti se tmou splývají.

– Karel Toman; Melancholická pouť 1906

Pozn. Nám stačila pouze první sloka, ale záleží na délce trasy. My jsme měli asi 20 metrů.

